

malega že odslužen, koliko so pa ceste v — boljšem stanu, govore ceste same, naj si bodo potem banovinske ali občinske. Posebno občinska cesta, ki drži od banovinske ceste pod gradom gori proti cerkvi, je taka, kakoršna bi ne smela biti.

Trnovlje pri Celju. Nedavno smo poročali, da je v naši vasi preminula dobra žena Marija Grum. V isti hiši je potrkala dne 11. m. m. kručna smrt zopet na vrata in zahtevala mlado žrtev: Martina Gruma, moža Marije Grum in očeta četverih otrok. Mož je bolebal na pljučni jetiki, ki si jo je nakopal v kemični tovarni. Skozi vse dni svojega življenja je bil mož pošteni in na prvem mestu, vrl in dober oče. Ubogi otroci so na mah izgubili dobrega očeta in blago mamico. Rajni je bil zvest naročnik »Slovenskega Gospodarja«, ki ga je še na bolniški postelji rad prebiral. Pokojni naj v miru počiva, vsemogočni Bog mu bodi milostljiv sodnik!

Markstein v Severni Franciji. Tudi od tukaj se moramo malo oglasiti v tako priljubljenem »Slovenskem Gospodarju«, ker že nad eno leto bivamo tukaj na tem hribu. Imamo se čisto dobro, akoravno nas je le malo število Slovencev. Nismo pozabili na Boga, kakor so nas v naših otroških letih učili naši starši. Obiskali smo pred mesec dni Lurško Mater božjo v pravem Lurdu. Ne morem vam tukaj popisati krasote in lepote, katero smo tamkaj videli. Najlepše pozdrave pošiljam vam vsem dragim bralcem in bralkam »Slov. Gospodarja« ter vsem slovenskim fantom in dekletom!

*

Zanimiva pravda.

V kratkem bo obravnavalo sodišče v Parizu pravdo, ki se tiče trgovanja z orožjem in razpečevanja omamljivih strupov. V kočljivo zadevo je zapleten pariški poslanik afganistanskega pregnanega kralja Amanullaha ter kralj sam.

Ruskega begunca Hamukieva je nagovoril ob priliki sprehoda po carigradskih ulicah leta 1928 neki tujec in ga je pozval, naj potuje z njim v glavno mesto nove Turčije, v Angoro, kjer bode z lahkoto dobro trgoval. V Angori ga je peljal tujec k afganistanskemu poslaniku, kjer je prejel priporočilno pismo na afganistansko poslaništvo v Parizu. Hamukiew se je resnično odpravil v Pariz in je dobil tamkaj od poslanika Afganistana z imenom Ghulari Rabi Khana naročilo, naj nabavi 50.000 pušk s popolno opremo in 50 milijonov patron. Sprejel je ponujeno mu naročilo, kateremu je sledilo kmalu drugo in obenem mu je bilo nakazanih 50 milijonov frankov posojila. Koj za tem je bil Rus že v Londonu, kjer je prejel od angleške vojne oblasti po posredovanju švicarskih ter angleških porokov zahtevano orožje. Čez nekaj časa je naletel na dve finančni družbi, ki sta zagotovili njegovi trgovini z orožjem denarno pomoč. Odslej zanaprej pa se je zamotalo Rusovo toliko obetajoče trgovanje v razne neprilike. Ghulari Rabi Khan v Parizu je izjavil, on bo podpisal v imenu afganistanske vlade le od njega samega potrjene menice. Ker so se pa v Londonu ustavljali, priznati vrednost le od afganistanskega poslanika pod-

pisanih menic, se je cela sklenjena kupčija z orožjem razbila.

Nekaj mesecev za tem je bil kralj Amanullah pregnan iz Afganistana in prejšnji kraljev poslanik v Parizu zamenjan z drugim. Sedaj so pričela za Ruso, ki je bil duša kupčije z orožjem, razočaranja. Predvsem je skušal, da bi izsledil odstavljenega poslanika. Ta je bil pobegnil v Moskvo in se je pojavil nekje v Turkestanu kot oficir rdeče armade. Ker se Rusu ni posrečilo, da bi se poravnal mirnim potom z onimi, ki so mu dali naročilo za nakup orožja in municije, se je vrnil po dolgem tavanju nazaj v Pariz. V Parizu je naperil tožbo proti bivšemu afganistanskemu poslaniku in proti beži-kralju Amanullahu. V tožbi, ki pride te dni na dnevni red, zahteva opeharjeni Rus od nemaničev 15 milijonov frankov odškodnine radi protizakonitega preloma sklenjene kupne pogodbe.

*

Upravičen dvom. »Kaj je rekel tvoj oče, ko si mu po telefonu naznanil tvojo zaroko?« — »Nisem mogel prav razločiti, ali je odgovoril, ali pa je v telefon udarilo.«

No, saj jo imaš. Dva juda prideta v gostilno in vprašata, ali imajo kaj za večerjo. — »Samo dve ribi še, drugega nič več,« odgovorijo. — »Prinesite!« — Prinesejo: ena riba je bila velika, druga pa majhna. — »Kar vzemi,« pravi prvi jud drugemu, in le-ta si vzame večjo ribo. — »Sram te bodi,« pravi prvi jud nevoljno, »še manire ne poznaš.« — »I, katero bi pa bil ti vzela, če bi bil prvi jemal?« vpraša drugi jud. — »Malo, seveda!« odvrne prvi. — »No potem je vse v redu; saj jo imaš,« odgovori drugi jud.

Vedno ima smolo. Mlad berač je prišel k bogatinu prosit milodarov. Ta pa ga je kregal: »Tako mlad in zdrav človek, pa beračite?« — Berač: »Veste, imel sem v življenju hudo smolo, si nisem nič znal naprej pomagati.« — Bogatin: »Kaj pa ste po poklicu?« — Berač se je zlagal: »Trobentač sem!« — Bogatin pa je imel doma trobento, jo prinesel in rekel: »Zaigrajte mi eno pesem!« — Berač, ki trobente še držati ni znal, se je hitro izgovoril: »Glejte, ali vam nisem rekel, da imam povsod smolo, jaz namreč ne znam igrati.«

Ojoi! »Elza, čez obe ušesi sem v vas zaljubljen!« — »To mi jih je že več reklo.« — Da pa jaz imam daljša ušesa, kot vsi drugi.«

Pozabljen. Profesor, ko so potapljačevega potegnili iz vode, se udari po čelu in reče: »Zlomka vendar, sedaj sem se spomnil: jaz znam ja plavati!«

Vsakemu svoje. Mihel pride k odvetniku in mu pripoveduje zgodbo njegovega prepira. — Odvetnik: »Ali ste mi pa tudi vse po resnici povedali?« — Mihel: »Seveda; povedal sem vam čisto resnico! Mislil sem si, laži lahko vi sami pridate v zagovoru!«

»No, Andrejček, kam pa greš tako naglo?« vpraša sosed Vertinovega Andrejčka, ki je urno korakal mimo njegove hiše. — »Očetu grem naproti, od govori Andrejček. — »Oče pridejo šele jutri domov«, reče sosed. — »Vem«, reče Andrejček, »ali jutri nimam časa, ker imamo šolo!«

Prijateljice. »Veš, tako sem razburjena, zdi se mi, da sem napravila nerodnost. Včeraj me je prosil Gustelj za roko, pa sem mu rekla, da se še ne hočem moštiti, ampak v kratkem da morda ustrezem njegovi želji. Kaj praviš, ali je to obljuba?« — »O, ne! Kvečjemu groznja.«

Kaj pričakuje. Ko Nace dolgo in nepremično gleda na brzojavne žice, ga vpraša sosed: »Nace, zakaj pa gledaš na telegraf?« — Nace: »Veš, naš župan je danes svojemu sinu poslal telegrafično denar in jaz čakam, kedaj denar tu mimo gre, morda pade dol kak dinarček!«

Obljuba. Nekdo je kupil konjiča na sejmu. Ko je odjahal domov, se je stemnilo, začelo je bliskati, huda nevihta je prišla. Brž je obljubil mož, da bo prodal konja in ves znesek podaril v dobre namene, če bo prišel zdrav iz nevihte. Res se je zjasnilo in mož je držal besedo: vrnil se je na sejm, kupil ondi kokoš in povedal ljudem, da prodaja konja. A pristavil je, da samega konja ne proda, ampak tudi kokoš zraven. — »No, koliko pa hočete za oboje?« — »Za konja en dinar, za kokoš 5000 dinarjev«, se je odrezal čuden možakar.

Žena možu pri kosilu: »Dekla je odpovedala službo, ker si jo zjutraj tako ozmerjal pri telefonu.« — Mož: »Dekla, jaz sem vendar mislil, da govorim s teboj!«

*

Raznoterosti.

Vzorna farma. Pruska vlada je ustanovila med vojno v Finowu blizu Berlina veliko kmetijo, ki je zalagala z živili delavce bakrene livarne. Po vojni se je spremenila farma v vzorni zavod, ki se poslužuje najnovejših gospodarskih tehniških izumov. Grede in polja so po potrebi kurjena z elektriko in so deležna umetnega dežja, kar omogoči izdatnejšo in ponekod celo večkratno letino. V velikanskem kurniku s 4 in pol tisoč kokoši padajo sveža jajca takoj na mehaničen trak, ki jih nese v skladišča. Razen tega pošilja kmetija svoje pridelke s tovornimi avtomobili v Berlin in jih prodaja dopoldne na določenih krajih naravnost kupcem brez vsakega vmesnega posredovanja trgovcev. Vsled tega je finovsko blago cenejše ko v vseh berlinskih trgovinah in uživa veliko priljubljenost. Več kmetov iz okolice je sledilo temu zgledu. Njihova vozila so opremljena z označbo »neposredna prodaja«.

Srebrniki na tiru. Podružnica češkoslovaške Narodne banke v Moravski Ostravi je prejela obvestilo, da je na potu iz Prage 40 zabojev srebrnikov. Vrednost denarja je znašala nad 3 mi-

lijone Kč. Zaboje je pripeljal v Moravsko Ostrovo poseben voz brzovlaka in ker ta stoji v Moravski Ostrovi samo 2 minuti, so morali zaboje zelo urno iztovoriti. Pometali so jih hitro na sosedni tir. Tedaj pa je pribrzel iz nasprotne smeri vlak. Lokomotiva je zavozila naravnost v zaboje s srebrniki, ki so se razsuli po tiru. Z velikim trudom se je orožnikom posrečilo zadržati številno občinstvo, ki se je bilo zapodilo proti vlakom, kjer je ležalo naokoli za več sto tisočev srebrnega denarja.

Dež glist. Nenavaden naravni pojav so lahko pred kratkim opazovali v okolici med Stockholmom in Karlbergom. Zjutraj okrog 7. ure se je vliil močan dež. Na veliko začudenje prebivalstva so padali z dežjem izpod neba milijoni rdečih črvov, ki so bili podobni deževnim glistam. Okrog poldneva se je iznova še močneje vsul ta nenavadni dež. Švedski meteorologi, ki so prišli iz glavnega mesta, so izjavili, da so najbrže ogromni viharji dvignili črve zelo visoko v zrak in jih daleč zanesli, dokler jih niso deževni oblaki zopet spustili na tla.

Bik zabodel brezdomeca. V nekem hlevu večje kmetije blizu Linza v Avstriji so kmetje našli v jaslih skrčenega starega moža. Ko se je kmet trudil, da bi dozdevno spečega zbudil, je opazil, da mora biti mož najbrže hudo ranjen. Od začetka ni mogel najti nobenega sledu kake rane. Ko ga je mož dvignil pokonci in mu odpel suknjo, je zagledal na prsni globoko rano. Stari mož, v katerem so spoznali 74letnega Ivana Hümerja, je zvečer splezal na hlev, da bi tam prenočil, ker je bil brez strehe. Pri tem pa je razbil šipo in najbrže s tem prestrašil bika, ki je bil v hlevu. Bik je navalil nanj in ga prebodel z rogom, ki se je v vsej svoji dolžini zapil v prsa nesrečnega. Mož je v strašnih bolečinah prebil vso noč in ko so zjutraj poklicali zdravnika, je bilo že prepozno.

*

Kaj je resnica o Rusiji?

Imel sem priliko govoriti z ljudmi, ki hodijo po svojih opravkih v naša mesta. Pravili so mi, da pridejo tudi v dotiko z osebami, ki močno hvalijo sedanj položaj v Rusiji. Govoré, da Rusija zelo napreduje in da mi zaostajamo daleč za njo. Baje ima tam ljudstvo vsega dovolj, napreduje industrija in poljedelstvo. Zelo povišujejo tudi to, da so sovjeti v teku 13. let naredili nekaj novih železniških prog in imajo v načrtu graditev nekaterih kanalov.

Nočemo tajiti boljševiških uspehov. »Pjatiletka«, to je: boljševiški gospodarski načrt bo najbrže uspel. Toda nek bivši ruski diplomat se je izrazil, da bolj kot boljševiki bodo »pjatiletko« dovršili Nemci, Italijani, Angleži in drugi, kateri jim pomagajo z denarjem in strokovnjaki. Tudi se je izrazil, da se »pjatiletke« ni bati kot straši del evropskega časopisja. Nekaj so boljševiki res storili, a to ni nič posebnega, saj imajo leto za letom na stotisoče ljudi zaposlenih pri prisilnem delu. Te ljudi mučijo kot sužnje. Plačila nimajo nobenega razven slabe hrane. In če jih

deset tisoč umrje vsled napornega dela in slabe hrane, nastopi drugih deset tisoč. In kaj boljševikom za to, če bi jih umrlo sto tisoč. Imeli bi pač sto tisoč nasprotnikov manj, ker pri prisilnem delu izrabljajo le nasprotnike svojega režima. V takih razmerah se nekaj mora storiti, a vsaka država bi v enakem položaju storila še veliko več kot boljševiki. Seveda naši komunisti hvalijo na vse pretege svoje ruske tovariše. Na njih vidijo le solnčne strani, senčnih ne opazijo.

Položaj v Rusiji je precej drugačen kot ga rišejo naši komunisti. Pred nenoj je pismo, ki je bilo pisano v Stavropoljski guberniji v Rusiji dne 22. marca tega leta. Tu čitamo: »V obče gre vse narazen in razva! te popoln, a naši (komunistični) listi kriče: Bujna rast socialističnega gospodarstva po bliskovo napreduje, brezposelnost je odpravljena, in sicer v zahvalo pravilni politiki Lenineve stranke. Ena sama država je na svetu, ki raste, cvete in se širi. V kapitalističnih državah razpada gospodarstvo, vlada brezposelnost in glad, cele vasi umirajo od glada itd.«

Tako lažejo vsevprek komunistični listi v Rusiji, da bi potolažili lačno in ubogo ljudstvo, češ, povsodi je še slabše kot pri nas. Varati znajo komunisti, to jim priznamo. Sploh je načelo boljševikov: silno hvaliti in čezmerno povzdigovati vse, kar je komunistično, a grajati in omalovaževati vse, kar ni komunistično. Že g. Jožef Dujé, ki je deset let opazoval boljševiško taktiko, pravi, da tri četrtine vseh njihovih poročil ni resničnih.

Boljševiki prodajajo v inozemstvo zelo po ceni pšenico, koruzo, sladkor itd. Evropo hočejo s tem preslepiti, češ, kako blagostanje vlada v Rusiji. Toda v Rusiji ni blagostanja, pač pa draginja, glad in nasilje. Pred seboj imamo poročilo iz Majkopa na severnem Kavkazu, ki se glasi: »Pri nas v Majkopu je vse drago ali pa se niti ne dobi. Pud moke stane 40 rubljev, četvert mleka 2.50 rublja, funt sirovega masla 7 rubljev, kokoš 10—12 rubljev. Z eno besedo, vse je drago ali se niti ne dobi.« Beograjski ruski list piše, da če računamo ruski rubelj 30 dinarjev, bi stalo vse to v jugoslovanski valuti približno toliko: kg moke 75 Din, liter mleka 24 Din, kg surovega masla 525 Din in kokoš 300—360 Din. V drugem pismu čitamo, da stane pud (16 kg) moke 10 rubljev. Je sicer dosti cenejši, a vendar še drago. Francoski časnikar Alerak je potoval iz Moskve v Vladivostok in piše, da je videl pred trgovinami v Vladivostoku kakor v Moskvi cele vrste otožnih ljudi, ki so čakali na potrebna živila. Tak je boljševiški raj. Visoki uradniki in komisarji, ravnatelji drž. zavodov in vojniki dobro žive in se masté, ljudstvo pa je lačno, golo in boso. Poleg revščine pa vlada veliko nasilje. Kdor je sumljiv, pride v ječo, na Solovecke otoke ali v Sibirijo. Celotake zapirajo, ki prejmejo pisma od emigrantov. Pred seboj imam pismo, kjer sestra prosi brata — begunca v Jugoslaviji, da naj ji nikdar ne piše, ker če bodo to izvedeli »zlodji«, jo bodo posadili v ječo. In ruski izseljenec mi je

pravil, da že šest let ni prejel pisma od očeta, ki je v sovjetski službi. Pref je pisal, a ne sam, marveč po posredovanju drugih ljudi. Taka svoboda in taka enakost je v Rusiji. A. K.

*

Zahvala »Slov. Gospodarju«

Dne 6. maja tekočega leta mi je pogorela stanovanjska hiša. Ker sem bil celoletni naročnik Vašega lista, sem kot prvo pomoč prejel 1000 Din, za kar Vam bodi na tem mestu izrečena najpristrčnejša zahvala!

Jakob Kukovec, mizar in posestnik na Hajdnu pri Veliki Nedelji.

Pri poapnenju arterij v možganih in srcu dosežemo pri vsakdanji uporabi male množine »Franz Josefove« vode iztrebljenje črevesa brez hudega pritiska. Cenjeni učenci na klinikah za notranjo medicino so dosegli celo pri polustransko ohromelih s »Franz Josefovo« vodo najboljše uspehe pri iztrebljanju črevesa. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah. 6

MALA OZNANILA

V »Malih oznanilih« stane vsaka beseda Din 1.20. Najmanjša cena za oglas je 8 Din. Manjši zneski se lahko vpošljejo tudi v znamkah. — Upravništvo odgovarja na razna vprašanja samo takrat, ako je priložena znamka za Din 2.— za odgovor.

Upravništvo.

Družinska hiša z vrtom, pet minut od postaje Orehova vas—Slivnica se proda. Izve se Betnavska cesta 6, Maribor, Sinkovič. 934

Kmetijski stroji! Kosilni stroj, grablje, Kincev plug, benzin motor, stamomeznic, mlatilnico, kakor vodne in gnojnične sesalke proda po ceni Franjo Leitgeb, Bistrica št. 19, pošta Limbuš pri Mariboru. 933

Pes volčje pasme, dve leti star, dober čuvar se poceni odda. Maribor, Gajeva ul. 10 932

Obrtna banka podružnica v Ljutomeru centrala v Ljubljani telefon št. 2

daje obrtne in trgovske kredite ter dolgoročno posojila pod ugodnimi pogoji. Izvršuje bančne posle najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje kar najugodnejše, vezane vloge pa po dogovoru višje. Kupuje in prodaja državne srečke, valute (dolarje, francoske franke itd.) po najboljši dnevni ceni. 930